

Procedura penală împotriva unui fost deputat european, după apariția unui articol în *The Sunday Times*, nu a fost inechitabilă

În hotărârea de **Cameră**¹, adoptată astăzi în cauza [Severin c. România](#) (cererea nr. 20440/18), Curtea europeană a Drepturilor Omului a decis, cu unanimitate, că:

Nu a avut loc o încălcare a articolului 6 §§ 1 et 3 d) (dreptul la un proces echitabil/dreptul de a audia martorii) al Convenției europene a Drepturilor Omului

Cauza privește echitatea procedurii penale care a dus la condamnarea domnului Severin la o pedeapsă de patru ani de închisoare cu executare pentru fapte de corupție comise în timp ce era membru al Parlamentului European. Procedura penală a fost începută în urma apariției unui articol publicat de doi jurnaliști britanici de la *Sunday Times* care s-au prezentat reclamantului ca membri ai unui *lobby* și care i-au propus o sumă de bani pentru a susține anumite amendamente legislative supuse Parlamentului European.

În fața Curții europene, reclamantul a argumentat că cei doi jurnaliști au acționat în calitate de agenți provocatori, și s-a plâns de faptul că instanțele române au folosit înregistrările realizate de jurnaliști și că aceștia au fost audiați în condiții pe care le considera defavorabile apărării.

Cât privește argumentul conform căruia jurnaliștii britanici au acționat în calitate de agenți provocatori, Curtea observă că nu a fost stabilită nici o intervenție a autorităților statului în cazul de față și că cei doi jurnaliști au acționat tot timpul ca simpli particulari.

Curtea consideră, prin raportare la procedura penală luată în ansamblu, că aceasta a oferit reclamantului garanții adecvate pentru exercitarea dreptului la apărare. Luând în considerare ponderea pe care elementele de probă obținute sau furnizate de jurnaliști, în special înregistrările, au putut-o avea și dificultățile pe care utilizarea lor le-a putut cauza apărării, Curtea observă că reclamantul a ridicat aceste argumente în fața instanțelor naționale și că acestea le-au examinat în conformitate cu prevederile articolului 6 din Convenție. De asemenea, Curtea opinează că audierea martorilor în cursul procedurii s-a desfășurat în mod conform și că a fost efectuată în așa fel încât reclamantul a putut să-și exercite drepturile într-o manieră efectivă.

Rezumat al situației de fapt

Reclamantul, Adrian Severin, este un cetățean român născut în 1954. Locuiește în România. La momentul faptelor, era membru al Parlamentului european.

În 2011, săptămânalul britanic *The Sunday Times* a publicat un articol care evoca fapte de corupție în cadrul Parlamentului european și care viza mai mulți deputați europeni, printre care și reclamantul. Articolul în cauză era rezultatul unei anchete jurnalistice care a vizat mai mulți deputați europeni de și care a fost realizată de către doi jurnaliști britanici angajați de *The Sunday Times*.

¹ Potrivit Articolelor 43 și 44 din Convenție, această hotărâre a Camerei nu este definitivă. Într-un termen de trei luni de la pronunțarea sa, părțile pot solicita trimiterea cauzei la Marea Cameră a Curții. În cazul în care o astfel de solicitare este făcută, un complet format din cinci judecători va analiza dacă această cauză merită o examinare suplimentară. În acest caz, Marea Cameră va examina cauza și va pronunța o hotărâre definitivă. Dacă solicitarea de trimitere este respinsă, hotărârea Camerei va deveni definitivă în acea zi.

Odată ce o hotărâre devine definitivă, aceasta este transmisă Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pentru supravegherea executării sale. Informații suplimentare despre procesul de executare pot fi găsite aici: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution.

Potrivit acestui articol, jurnaliștii, folosindu-se de nume false, l-au întâlnit pe reclamant la Strasbourg și la Bruxelles de cinci ori, între decembrie 2010 și martie 2011, pretinzând că sunt reprezentanții unei societăți de consultanță cu sediul la Londra. Ei i-au propus să primească o remunerație în calitate de membru al consiliului consultativ al acestei societăți, ofertă pe care reclamantul a acceptat-o. Apoi, conform articolului, reclamantul a întreprins demersuri pentru a modifica în sensul dorit de jurnaliști un proiect conținând amendamente la o directivă europeană (directiva 94/19/CE privind sistemele de garanție a depozitelor) și le-a prezentat o factură pentru serviciile prestate.

Jurnaliștii au înregistrat conversațiile pe care le-au avut cu reclamantul direct sau prin telefon și schimburile de mesaje cu acesta.

La câteva zile după publicarea articolului, a fost declanșată o anchetă cu privire la reclamant care a fost suspectat că a abuzat de poziția de membru al Parlamentului european.

Ulterior în cursul anului, la cererea autorităților române, Parlamentul european a decis să ridice imunitatea parlamentară a reclamantului.

Mai apoi, în 2013, reclamantul a fost trimis în judecată pentru fapte de luare de mită și trafic de influență în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție (în complet de trei judecători), care l-a condamnat la o pedeapsă de trei ani și trei luni de închisoare și l-a declarat vinovat de luare de mită și trafic de influență. Atât reclamantul cât și parchetul au declarat apel.

În 2017, completul de cinci judecători ai Înaltei Curți a respins apelul reclamantului și, în răspuns la apelul parchetului, a majorat pedeapsa aplicată la patru ani de închisoare cu executare. Unul dintre membrii completului de judecată a formulat opinie separată în sensul achitării pentru luare de mită și condamnării doar pentru trafic de influență.

În cursul procedurii, reclamantul a contestat, fără succes, legalitatea utilizării – ca probe pentru acuzare – a declarațiilor jurnaliștilor și a înregistrărilor realizate de aceștia, solicitând ca aceste probe să fie îndepărtate de la dosar. A mai susținut că jurnaliștii au acționat în calitate de agenți provocatori.

În 2018, Înalta Curte a respins recursul în casație introdus de reclamant.

Capete de cerere, procedura și compunerea Curții

În baza articolului 6 §§ 1 et 3 d) al Convenției (dreptul la un proces echitabil/dreptul de a audia martorii), reclamantul se plânge că procedura penală împotriva sa nu a fost echitabilă în special din cauza utilizării înregistrărilor realizate de jurnaliști și a audierii acestora în condiții pe care le consideră defavorabile apărării.

Cererea a fost depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului la data de 25 aprilie 2018.

Hotărârea a fost adoptată de o Cameră formată din șapte judecători, compusă după cum urmează:

Gabriele **Kucsko-Stadlmayer** (Austria), *președintă*,
Tim **Eicke** (Marea Britanie),
Faris **Vehabović** (Bosnia și Herțegovina),
Armen **Harutyunyan** (Armenia),
Anja **Seibert-Fohr** (Germania),
Ana Maria **Guerra Martins** (Portugalia),
Sebastian **Rădulețu** (România),

și, de asemenea, Simeon **Petrovski**, *grefier adjunct de secție*.

Hotărârea Curții

În ce privește argumentul reclamantului conform căruia jurnaliștii britanici au acționat în calitate de agenți provocatori, Curtea observă că nu a fost stabilită nici o intervenție a autorităților statului în cazul de față și că cei doi jurnaliști de la *The Sunday Times* au acționat ca simpli particulari. Cum a precizat deja Curtea, un capăt de cerere fondat pe provocarea exercitată de un particular – care nu acționează în baza instrucțiunilor primite din partea autorităților sau sub controlul acestora – trebuie examinat din perspectiva regulilor generale privind administrarea probelor și nu din cea a provocării statale. Prin urmare, Curtea decide să examineze în contextul global al procedurii penale modul în care administrarea probelor a putut avea un impact asupra echității procedurii care l-a vizat pe reclamant.

În ce privește capătul de cerere al reclamantului referitor la utilizarea înregistrărilor realizate de jurnaliști, Curtea observă că au fost incluse la dosarul în fața instanțelor române mai multe elemente obținute în urma contactelor între reclamant și cei doi jurnaliști, printre care în special înregistrările audio-video realizate în timpul întâlnirilor. Curtea nu a detectat nimic în dosar care să indice că Înalta Curte nu a dat dovadă, prin modul în care a folosit aceste înregistrări, de prudența cerută de circumstanțele speței. Mai observă că dreptul intern, în vigoare la data faptelor, autoriza folosirea în cadrul unei proceduri penale a înregistrărilor realizate de jurnaliști din proprie inițiativă. De asemenea, mai constată că Înalta Curte a examinat în mod corespunzător argumentele reclamantului conform cărora utilizarea acestor mijloace de probă nu era legală și le-a respins. În aceste condiții, cauza nu ridică vreo problemă legată de utilizarea unor probe obținute ilegal. Printre altele, Înalta Curte a examinat cu atenție argumentele reclamantului referitoare la pretinsa lipsă de autenticitate și de originalitate a înregistrărilor, precum și cererilor prin care a urmărit obținerea unei expertize a înregistrărilor. Mai mult, judecătorii români au respins motivat argumentele reclamantului în acest sens, explicând că o astfel de expertiză nu era utilă în cauză. În plus, reclamantul și avocații au avut acces la înregistrări în integralitate și Înalta Curte a dat celui în cauză ocazia să formuleze obiecțiuni circumstanțiate cu privire la conținutul înregistrărilor. În sfârșit, înregistrările au fost prezentate în ședință publică în fața Înaltei Curți în prezența reclamantului și a reprezentanților săi.

Curtea trage concluzia că reclamantul a beneficiat de o posibilitate adecvată de a pune în discuție autenticitatea înregistrărilor și de a se opune utilizării lor. Mai mult, înregistrările în cauză nu au constituit elementul de probă decisiv pentru condamnarea reclamantului: Curtea reamintește că alte elemente de probă figurau la dosar și că declarațiile jurnaliștilor au fost de asemenea obținute de autoritățile române.

În ce privește capătul de cerere al reclamantului conform căruia audierea jurnaliștilor a fost realizată în condiții defavorabile apărării, Curtea observă că jurnaliștii au fost inițial audiați, în timpul anchetei parchetului, prin comisie rogatorie de către autoritățile britanice și apoi de către judecătorii Înaltei Curți prin videoconferință.

Cu privire la comisia rogatorie, unul din principalele argumente susținute de reclamant este că jurnaliștii au fost influențați în declarațiile lor de autoritățile române. Curtea observă că audierea martorilor în acest stadiu al procedurii a fost realizată de autoritățile britanice, singurele care au avut un contact direct cu martorii, și nu de către parchetul român.

Cu privire la audierea jurnaliștilor prin videoconferință, Curtea observă că judecătorii Înaltei Curți au audiat în mod direct martorii în cursul ședinței din 24 noiembrie 2015. Curtea notează că, deși reclamantul susține contrariul, audierea martorilor prin videoconferință a fost decisă de judecătorii Înaltei Curți și nu de parchet, și că avocații reclamantului au putut adresa întrebări martorilor. Rezultă din decizia instanței respective că s-a recurs la videoconferință din motive legate de situația martorilor care, fiind cetățeni străini, nu se puteau prezenta în fața Înaltei Curți. Prin urmare, Curtea apreciază că decizia de a organiza o videoconferință pentru a obține elemente de probă, decizie care nu contravine Convenției, a urmărit, în speță, scopul legitim al unei bune administrări a justiției și

modul de derulare a fost compatibil cu exigențele de respectare a drepturilor apărării, așa cum sunt stabilite de articolul 6 din Convenție. Printre altele, reclamantul a fost prezent la ședința din 24 noiembrie 2015 și avocații săi au putut adresa întrebări celor doi martori.

Curtea mai observă că reclamantul nu a sesizat instanțele naționale cu privire la problemele tehnice care ar fi afectat videoconferința; și că, în orice caz, nu a demonstrat realitatea acestor susțineri și nu a explicat cum ar fi compromis aceste dificultăți echitatea globală a procedurii.

Apoi, Curtea observă că declarațiile martorilor au fost constante în cursul procedurii și că Înalta Curte a putut să le judece veridicitatea și credibilitatea. În această privință, Curtea reamintește că nu are sarcina de a reexamina interpretarea dată de instanțele naționale elementelor de probă prezentate în fața lor, mai puțin în cazul în care concluziile lor pot părea arbitrare sau în mod vădit nerezonabile, ceea ce nu este cazul în speță.

În concluzie, Curtea consideră că, luată în ansamblu, procedura penală a oferit reclamantului garanții adecvate pentru a-și exercita dreptul la apărare. Ținând cont de ponderea pe care elementele de probă obținute sau furnizate de jurnaliști, în special înregistrările, au putut-o avea și de dificultățile pe care utilizarea lor au putut-o cauza apărării, Curtea observă că reclamantul a ridicat aceste argumente în fața instanțelor naționale și că acestea le-au examinat în conformitate cu prevederile articolului 6 din Convenție. De asemenea, Curtea este de părere că audierea martorilor în cursul procedurii s-a desfășurat în mod conform și că a fost efectuată în așa fel încât reclamantul a putut să-și exercite drepturile într-o manieră efectivă. Prin urmare, nu a avut loc o încălcare a articolului 6 §§ 1 și 3 d) din Convenție.

Hotărârea este disponibilă doar în limba franceză.

Acest comunicat de presă este un document produs de Grefa Curții. Nu creează obligații pentru Curte. Deciziile și hotărârile pronunțate de Curte, precum și informații suplimentare referitoare la aceasta, pot fi obținute la adresa următoare www.echr.coe.int. Pentru a vă abona la comunicatele de presă ale Curții, vă puteți înscrie aici : www.echr.coe.int/RSS/fr sau să ne urmăriți pe X (Twitter) [@ECHR_CEDH](https://twitter.com/ECHR_CEDH).

Contacte pentru presă

echrpress@echr.coe.int | tel: +33 3 90 21 42 08

Jurnaliștii pot solicita informații Unității de presă prin e-mail sau telefon.

Inci Ertekin (tel : + 33 3 90 21 55 30)

Tracey Turner-Tretz (tel : + 33 3 88 41 35 30)

Denis Lambert (tel : + 33 3 90 21 41 09)

Neil Connolly (tel : + 33 3 90 21 48 05)

Jane Swift (tel : + 33 3 88 41 29 04)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fost înființată în 1959 la Strasbourg de către statele membre ale Consiliului Europei pentru a examina presupuse încălcări ale Convenției Europene a Drepturilor Omului adoptată în 1950.